

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 08/11

Meditaties:

Deze meditatie staat ook online op <https://youtu.be/lBx3jVaZANM>

De gelijkenis van de bruidsmeisjes

Meditatie door ds Ernst Veen (Predikant VPKB-Leuven)

Intro lied: Zoekend naar licht, hier in het duister (NLB 1005: 1 en refrein)

1. Zoekend naar licht hier in het duister,
zoeken wij U, waarheid en kracht.
Maak ons uw volk, heilig, vol luister,
schijn in de donkere nacht.

Refrein:
Christus, ons licht,
Schijn door ons heen, schijn door het duister.
Christus, ons licht,
schijn ook vandaag, hier in uw huis.

Welkom en bemoediging

Allen alweer van harte welkom bij deze gezamenlijke onlinedienst van de VPKB-kerken te Leuven, Mechelen-Noord & Zuid en Vilvoorde. Opnieuw heeft onze samenleving strengere voorzorgsmaatregelen moeten treffen om de klimmende coronacurves te stoppen. Het spreekt vanzelf dat ook de kerken daarbij niet buiten schot konden blijven. Toch hopen we, met velen van u, verbonden te blijven via deze digitale weg van vieren, bidden, bezinnen en zingen. We lezen daarbij samen uit dat oude boek, de Bijbel, en zoeken daarin naar betekenis en zin voor ons leven hier en nu.

Votum en groet

Onze hulp is in de Naam van de Eeuwige
Die hemel en aarde draagt,
Die trouw is tot in eeuwigheid
en nooit loslaat wat Zijn hand begon.

Genade zij u en vrede
van God onze Vader
en van Jezus Christus, onze Heer.

Kyriegebed

Laten wij bidden voor de nood van deze wereld,

Barmhartige God

Het grote tekort van de wereld drukt op ons,
De gebrokenheid, het onrecht,
Ziekten en pandemieën
de machtswellust, het geweld,
al het lijden van de mensheid.
Vergeef ons dan alle brokken en breuken
en maak ons weer heel en menselijk naar Uw beeld

o God, ontferm U.

Wij roepen tot U

voor wie de wereld naar hun hand kunnen zetten
voor wie gerechtigheid verwacht met dictatuur
voor wie macht belangrijker is dan menselijkheid.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 08/11

En voor wie het opgegeven heeft
om te dromen van een leefbare aarde
om te hopen dat het anders kan dan het gaat
geen groten die kleinen neerslaan,
maar een wereld waarin ruimte en tijd is voor iedereen
liefde en leven voor al uw schepselen.

o God, ontferm U.

Wij roepen tot U
Om mensen die zoals Jezus kunnen troosten en helen
Mensen die Uw Licht en Liefde verspreiden.
Opdat Uw Koninkrijk zichtbaar wordt in deze wereld.

O God, ontferm U.
Om Jezus' wil, amen.

Glorialied: Zo vriendelijk en veilig als het licht (NLB 221: 1, 3)

1. Zo vriendelijk en veilig als het licht,
zo als een mantel om mij heen geslagen,
zo is mijn God, ik zoek zijn aangezicht,
ik roep zijn naam, bestorm Hem met mijn vragen,
dat Hij mij maakt, dat Hij mijn wezen richt.
Wil mij behoeden en op handen dragen.

3. Spreek Gij het woord dat mij vertroosting geeft,
dat mij bevrijdt en opneemt in uw vrede.
Ontsteek die vreugde die geen einde heeft,
wil alle liefde aan uw mens besteden.
Wees Gij vandaag mijn brood zowaar Gij leeft –
Gij zijt toch zelf de ziel van mijn gebeden.

Tekst: Huub Oosterhuis
Melodie: Bernard Huijbers

Schriftlezing: Psalm 88: 11-13

Zult Gij aan de doden een wonder doen?,
Zullen schimmen opstaan en u loven,
Wordt in het graf Uw goedertierenheid verkondigd,
Uw trouw in de plaats der vertering?
Wordt Uw wondermacht in de duisternis bekend
Uw gerechtigheid in het land der vergetelheid?

Epistellezing: 1 Thess. 5: 15-19

Zie erop toe dat niemand kwaad met kwaad vergeldt en streef altijd naar het goede, zowel voor elkaar als voor ieder ander. ¹⁶Wees altijd verheugd, ¹⁷bid onophoudelijk, ¹⁸dank God onder alle omstandigheden, want dat is wat hij van u, die één bent met Christus Jezus, verlangt. ¹⁹Doof de Geest niet uit...

Evangelielezing: Matth.25:1-13.

¹Dan zal het met het koninkrijk van de hemel zijn als met tien meisjes die hun olielampen hadden gepakt en eropuit trokken, de bruidegom tegemoet. ²Vijf van hen waren dwaas, de andere vijf waren wijs. ³De dwaze meisjes hadden wel hun lampen gepakt, maar geen extra olie. ⁴De wijze meisjes hadden behalve hun lampen ook olie in kruiken bij zich. ⁵Omdat de bruidegom op zich liet wachten, werden ze allemaal slaperig en dommelden ze in. ⁶Midden in de nacht klonk er luid geroep: "Daar is de bruidegom! Kom, ga hem tegemoet." ⁷Dat wekte de meisjes en ze brachten hun olielampen in orde.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 08/11

⁸De dwaze meisjes zeiden tegen de wijze: “Geef ons wat van jullie olie, want onze lampen gaan al uit.” ⁹De wijze meisjes antwoordden: “Nee, straks is er nog te weinig voor ons en jullie samen. Zoek liever een verkoper en koop zelf olie.” ¹⁰Terwijl zij op olie uit waren, arriveerde de bruidegom, en zij die klaarstonden gingen met hem naar binnen voor het bruiloftsfeest, waarna de deur gesloten werd. ¹¹Enige tijd later kwamen ook de andere meisjes. Ze riepen: “Heer, heer, laat ons binnen!” ¹²Maar hij antwoordde: “Ik ken jullie werkelijk niet.” ¹³Wees dus waakzaam, want jullie weten niet op welke dag en op welk tijdstip hij komt.

Lied: Het woord dat u ten leven riep (NLB.316: 1, 4)

1. Het woord dat u ten leven riep
is niet te hoog, is niet te diep
voor mensen die 't zo traag beamen.
Het is een teken in uw hand,
een licht dat in uw ogen brandt.
Het roept u dag aan dag bij name.

4. Het woord van liefde, vrede en recht
is in uw eigen mond gelegd,
is in uw eigen hart geschreven.
Rondom u klinkt de stem van God:
vrijspraak, vertroosting en gebod,
vlak vóór u ligt de weg ten leven.

Tekst: Jan Wit.
Melodie: Genève 1551

Meditatie

Lieve mensen,

Er gaat de laatste maanden, sinds het uitbreken van de coronapandemie, geen dag voorbij of we vernemen in de media over de dood.

Nu, dat was eigenlijk altijd al het geval. In de media is de dood een niet weg te denken begrip. Maar dan niet als thema van bezinning, niet als filosofisch, religieus of humanistisch of hoe dan ook te doordenken gegeven. Maar wel als rampenbericht, als collateral damage, als dramatisch gevolg van ongelukken, aanslagen, aardbevingen, oorlogen en sinds maart van dit jaar dus ook, vrijwel dagelijks, als gevolg van de wereldwijde coronacrisis. Maar als vraagstuk, als raadsel en mysterie is de dood nog altijd een groot taboe dat we liever uit de weg gaan.

In deze tijd van herfst en naderende winter is dat een beetje anders en is de dood een klein beetje minder taboe. We zien dat ook aan de twee christelijke gedenkdagen die onlangs in ons land gevierd werden: allerheiligen en allerzielen. Gedenkdagen waarin traditioneel wat meer nage-dacht wordt over dood en leven dan op andere dagen. Maar daarbuiten zijn we toch vooral verlegen met de dood en is de dood nog altijd taboe. En dat is natuurlijk niet voor niets. De dood is de mens een diepzwart gat. Hoe kan daaruit licht opstijgen? De dood is, zoals de dichter Hans Andreus dicht: het onverhoeds onnoemlijke. De dood is een groot en vooral ook dreigend en donker vraagteken. De psalmisten weten daarvan mee te praten:

Zult Gij aan de doden een wonder doen?, zo vraagt de dichter in psalm 88:

*Zullen schimmen opstaan en u loven,
Wordt in het graf Uw goedertierenheid verkondigd,
Uw trouw in de plaats der vertering?
Wordt Uw wondermacht in de duisternis bekend
Uw gerechtigheid in het land der vergetelheid?*

Het land der vergetelheid, zo noemt de psalmist de dood. De dood als vergeetput waarvandaan niemand meer weerkeert. De dood als een godvergeten duisternis vanwaaruit niemand meer aan het licht komt.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 08/11

Daar komt bij dat het visioen van het Koninkrijk van God, waar de dood en de gebrokenheid is overwonnen, volstrekt haaks staat op onze werkelijkheid. Voortdurend voert het leven, in samenwerking met de dood, aanvallen uit op de hoop die in ons is. Elke dag weer worden er deuken en barsten geslagen in ons geloof, onze verwachting, toekomstdromen en idealen.

Een kind dat dood gaat, een geliefde die te vroeg sterft, een fatale aardbeving, oorlogen, onrecht, klimaatopwarming, ziektes en kwaadaardige virussen. En elke dag doen mensen elkaar dingen aan die je geloof dat de mens geschapen is naar Gods beeld op de proef stellen. Vluchtelingen die al jaren vast zitten op een overvol eiland in mensonwaardige kampementen. Een half continent dat in chaos en gewelddadigheid dreigt te worden gestort omdat één man omwille van zichzelf en zijn eigen glorie de verkiezingen naar z'n eigen hand wil zetten en de democratie niet wenst te respecteren.

En zo dreigt, al is ons een Nieuwe aarde, een Godsrijk van vrede en recht toegezegd, zo dreigt in onze aangevochten wereld altijd weer de ontmanteling en de slijtage van aanvankelijke hoop en godsvertrouwen. En des te langer de gebrokenheid voortduurt, des te langer duurt ook de aanvechting en de slijtage van onze hoop. Des te langer de Nieuwe aarde op zich laat wachten, des te meer zinkt ons de moed in de schoenen.

En dat nu, is niet alleen onze situatie, maar het is ook de situatie van die tien bruidsmisjes uit de gelijkenis van vanmorgen, die Jezus in het kader van zijn toespraak over de laatste dingen aan zijn toehoorders vertelt.

Aan die tien meisjes is immers een bruiloftsfeest toegezegd en de belofte dat de bruidegom zal komen. En met de toezegging van dat bruiloftsfeest wordt niet meer of minder dan de komst van Gods Koninkrijk aangekondigd. Dat is een rode lijn door de Bijbel: de voorstelling van het Koninkrijk van God door middel van een bruiloftsfeest. Kortom, niet zomaar een feest, maar heel in 't bijzonder het feest van de liefde, een liefdesverbond.

Maar wat is het geval: de bruidegom laat lang op zich wachten. En terwijl die tien bruidsmisjes met brandende lampen op de komst van de bruidegom wachten, op het voorgoed aan- en doorbreken van het liefdesverbond tussen God en mens, de vestiging van Gods Koninkrijk, vallen zij allemaal in slaap. De slaap lijkt het dus te winnen van de hoop en de verwachting. Lees: de dood lijkt het te winnen van de hoop die doet leven. Het liefdesverbond tussen God en mens lijkt gedoemd te mislukken.

Maar het loopt anders, want uiteindelijk breekt dat bruiloftsfeest toch aan en verschijnt de bruidegom toch ten tonele. Daarop worden al de tien meisjes gewekt en beginnen hun bruidslampen in orde te maken. Vijf van hen hebben extra olie en kunnen, ondanks het lange uitblijven van het bruiloftsfeest, hun lampen toch brandende houden. Zij worden daarom de wijze maagden genoemd. De vijf andere maagden blijken niet genoeg olie te hebben zodat hun lampen uitgaan. Zij worden daarom de dwaze maagden genoemd.

Niet zelden is deze gelijkenis zo uitgelegd dat het brandende houden van die lampen zou gaan over het gereed zitten in de wachtkamer van God Koninkrijk om zo een entreekaartje voor de hemel te kunnen bemachtigen. Klaar zitten aan de poort van Gods Koninkrijk als een vorm van kandidaatstelling om in aanmerking te komen binnengelaten te worden. Wie aldus waakzaam is mag er van God in. Wie daarin verzaakt heeft pech gehad en moet buiten blijven staan.

Echter, een dergelijke opvatting alsof God wil dat wij ons simpelweg passief gereed houden om in Zijn Koninkrijk binnen mogen, houdt geen rekening met de actieve betekenis van het

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 08/11

bewaken van de olievoorraad en het brandende houden van de lampen. Concreet gaat het in die beelden immers over ons eigen bestaan. Over ons eigen leven in deze wereld.

En daarbij gaat het om de opdracht er actief voor te zorgen dat de olie niet oprakt en het licht niet uitgaat. En vertaald naar ons eigen leven wil dat zoveel zeggen als: laat de hoop niet laat varen en geloof niet in de duisternis.

Het doet denken aan die oproep van Paulus die we daarstraks lazen: *Dooft de geest niet uit.* Want olie staat in de Bijbel immers op veel plaatsen symbool voor de geest van God. Denk maar aan het begrip Gezalfde, Messias, mens naar Gods beeld en gelijkenis. Of denk aan de oliezalving van koningen en priesters, waarbij zij de steun en leiding toegezegd krijgen van Gods Geest. Kortom, in de zorg dat de olie niet oprakt en de bruiloftslampen niet doven, gaat het er om dat wij, zoals Paulus schreef, de geest niet uitdoven. Anders gezegd: Dat we het geloof, de hoop en de liefde niet loslaten. Dat we de moed niet opgeven.

Als je jezelf afsluit voor de dingen van het Koninkrijk, als je de olie verwaarloost en het licht laat uitgaan, als je je afsluit voor de geestdrift van het geloof, de hoop en de liefde, voor de bekommernis om een betere wereld... dan komt dat erop neer dat de poorten van het Koninkrijk dicht blijven.

En nee, dan gaat het niet om de vraag of dat Koninkrijk ooit eens en voorgoed komen zal. Dat is in de gelijkenis, dat is voor Jezus, geen vraag. De bruidegom zal komen. Dat is de belofte. De Nieuwe Aarde zal aanbreken. Dat is niet aan ons om ons druk over te maken. Dat is een zaak van God. Dus dat zit wel goed. Maar dan gaat het er wel over dat wijzelf reeds hier en nu op aarde mee werken aan de bouw van dat Godsrijk. Bijbels gesproken is dat Koninkrijk immers reeds overal daar aanwezig, waar geloof, hoop en liefde bestaat en in praktijk wordt gebracht.

En de boodschap daarbij is: ook al duurt het wachten op de definitieve komst en doorbraak van dat Koninkrijk ook nog zo lang en al zullen we allemaal (net als al die bruidsmeisjes) vroeg of laat door de slaap (lees: de dood) worden overvallen, toch zal het bruiloftsfeest eens aanbreken.

Alle reden dus om de brandende olielampen van de blijde boodschap te blijven koesteren en in ons leven brandende te houden, want al duurt het lang, eens zal de Bruidegom komen en met Hem het Beloofde land van licht en liefde.

Eens zal die Nieuwe aarde van licht en liefde, dwars door alle duisternis en dood heen, toch aanbreken.

Amen.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 08/11

Lied: Hij die gesproken heeft een woord dat gaat (NLB 362:1, 2, 3)

1. Hij die gesproken heeft een woord dat gaat,
een tocht door de woestijn, een weg ten leven,
een spoor van licht dat als een handschrift staat
tegen de zwartste hemel aangeschreven:
Hij scheidt ons hier een nieuwe dageraad,
Hij roept ons aan: 'Ik zal jou niet begeven'.

2. Hij die ons in zijn dienstwerk heeft gewild,
die het gewaagd heeft onze hand te vragen;
die ons uit angst en doem heeft weggetild
en ons tot hier op handen heeft gedragen;
Hij die verlangen wekt, verlangen stilt –
Vrees niet, Hij gaat met ons, een weg van dagen.

3. Van U is deze wereld, deze tijd.
Gij hebt uw stem tot op vandaag doen klinken.
Uw naam is hartstocht voor gerechtigheid,
Uw woord de bron waaruit wij willen drinken.
Gij die tot hertoe onze toekomst zijt –
Dat wij niet in vertwijfeling verzinken.

Tekst: Huub Oosterhuis
Melodie: Bernard Huijbers

Dank- en voorbeden

Laten wij God danken en bidden.

Trouwe God,
Wij danken U voor het visioen van Uw Nieuwe aarde
Voor alle tekenen van Uw Koninkrijk,
hier en nu, in deze wereld,
overal waar ware menselijkheid geschiedt
overal waar geloof, hoop en liefde bloeit
overal waar de woestijn wordt omgeploegd
tot een herbergzame en leefbare aarde.

Intussen is er echter nog heel veel woestijn
Heel veel onrecht en leed, ziekte en dood .
Verborgен zijt Gij, o God,
Niet zo maar aanwijsbaar in ons leven.
Help ons daarom,
de geest niet uit te doven,
de moed niet te verliezen
en het licht van Uw blijde boodschap brandende te houden

Voor allen, bidden wij U, die het leven zwaar valt
Voor allen op of over de rand van zelfmoord
Voor ieder die bezwijkt onder eenzaamheid en lockdown
conflict en frustratie, verdriet en twist, trauma en seksueel misbruik

Ook bidden wij U
Voor alle slachtoffers van corona
Getroffen door de ziekte of door economische neergang.
Voor de Verenigde Staten van Amerika
Opdat dat de steeds hopelozere wordende verdeeldheid
weer omslaat naar hoopvolle samenwerking en eenheid.
Voor heel de wereld,
dat vrede en verzoening
het zal winnen van strijd en polarisatie.

Help ons zo uw Koninkrijk dichterbij te brengen
opdat wij onze kinderen

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 08/11

een leefbare toekomst nalaten
een wereld zonder verdeeldheid en haat,
zonder, geweld en tirannie
zonder discriminatie en dictatuur
rassenstrijd en ongelijkheid
een leefbare aarde, wereldwijd.

Wilt Gij dan nu luisteren naar het gebed in de stilte van ons hart...

Verhoor onze gebeden en open voor ons Uw koninkrijk,
Gij die ons leerde bidden:

Onze Vader die in de hemelen zijt
Uw Naam worde geheiligd
Uw Koninkrijk kome
Uw wil geschiede
gelijk in de hemel zoals ook op de aarde
geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren
en leid ons niet in verzoeking
maar verlos ons van de boze
want van U is het Koninkrijk
en de kracht
en de heerlijkheid
tot in eeuwigheid, amen.

Slotlied: Waar de mensen dwalen in het donker (NLB 286)

1. Waar de mensen dwalen in het donker,
draai je om en zie het nieuwe licht,
zie het licht dat God ons gaf in Jezus,
zie de mens die ieder mens verlicht.

Refrein:

*Want het licht is sterker dan het donker
en het daglicht overwint de nacht,
zoek je weg niet langer in het duister,
keer je om en zie Gods nieuwe dag.*

2. Waar de mensen lijden onder onrecht
in een wereld die geen vrede vindt,
heb vertrouwen, draag het kruis met blijdschap,
er is licht dat alles overwint.

Refrein

3. Steek een kaars aan tegen al het duister,
Als een teken in een bange tijd,
Dat ons leven niet in wanhoop eindigt
Dat de vrede sterker is dan strijd.

Refrein

Heenzending en Zegen

Gaat dan allen op weg, dragende de zegen van God, de EEUWIGE

DE EEUWIGE

ZEGENT U EN BEHOEDT U

DE EEUWIGE

DOET ZIJN AANGEZICHT OVER U LICHTEN EN IS U GENADIG

DE EEUWIGE

VERHEFT ZIJN AANGEZICHT OVER U EN GEEFT U VREDE.

Amen